

สุทนต์ ศรีไสย์ ทวีวงศ์ ศรีบุรี จุฬาลักษณ์ พัฒนศักดิ์ภิญโญ สมพันธ์ เตชะอธิก ไพรัช ตระการศิรินนท์ และ ฉลาด จันทรสมบัติ. (2544). การจัดอันดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เข้าร่วมโครงการรางวัลพระปกเกล้า ประจำปี 2544 “ความเป็นเลิศด้านความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของประชาชน” และความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างตัวแปรคัดสรรกับความเชื่อถือไว้วางใจของประชาชนต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. สถาบันพระปกเกล้า : ถ่ายสำเนา.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายหลัก 3 ประการคือ 1) เพื่อจัดอันดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เข้าร่วมโครงการรางวัลพระปกเกล้าประจำปี 2544 เรื่อง “ความเป็นเลิศด้านความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของประชาชน” 2) เพื่อศึกษาภาพรวมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เข้าร่วมโครงการรางวัลพระปกเกล้าตามทัศนะของประชาชนที่มีต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านความโปร่งใส การมีส่วนร่วมของประชาชน ความเชื่อถือไว้วางใจ ความพึงพอใจและปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของประชาชนในการให้บริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและ 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างตัวแปรคัดสรรกับความเชื่อถือไว้วางใจของประชาชนต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้มาจาก 2 แหล่งข้อมูลคือ 1) ข้อเท็จจริงจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมี 12 ตัวแปร และ 2) ข้อมูลจากประชาชนที่ได้มาจากแบบสอบถามกึ่งสัมภาษณ์ 57 ตัวแปร ข้อมูลที่ได้รับกลับคืนทั้งหมดถูกนำไปวิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติ ความถี่ (frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard Deviation) คะแนนมาตรฐานที (T-Scores) สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ถดถอยพหุคูณแบบสเต็ปไวส์ (Multiple Regression Correlation Coefficient—Stepwise) และ การวิเคราะห์เส้นทาง (Path Anaysis) ผลการวิจัยตั้งแต่ขั้นที่ 1 ถึงขั้นที่ 3 จากทั้งหมด 6 ขั้นสรุปได้ดังนี้

1. มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าร่วมโครงการรางวัลพระปกเกล้าประจำปี 2544 รวมทั้งหมด 432 แห่ง จำแนกเป็น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ – กรุงเทพมหานคร 1 แห่ง (ไม่มีข้อมูลอยู่ในรายงานวิจัยฉบับนี้ เพราะมีคณะกรรมการพิจารณาอีกชุดหนึ่ง) องค์การบริหารส่วนจังหวัด 24 แห่ง สำนักงานเทศบาลนคร 11 แห่ง สำนักงานเทศบาลเมือง 28 แห่ง สำนักงานเทศบาลตำบล 111 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 257 แห่ง ผลการคัดเลือกตามขั้นตอนที่ 1 ถึงขั้นตอนที่ 3 (ข้อมูลจากหน่วยงานและจากแบบสอบถามกึ่งสัมภาษณ์ประชาชนถ่วงน้ำหนัก 40:60) พบว่า องค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่นที่สมควรได้รับรางวัลพระปกเกล้าตามเกณฑ์ที่กำหนดเป็นดังนี้ 1) ประเภทองค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัดปราจีนบุรี 2) ประเภทสำนักงานเทศบาลนคร 3 แห่ง ได้แก่ สำนักงานเทศบาลนครขอนแก่น สำนักงานเทศบาลนครอุดรธานี และ สำนักงานเทศบาลนครสวรรค์ 3) ประเภทสำนักงานเทศบาลเมือง 1 แห่ง ได้แก่ สำนักงานเทศบาลเมืองภูเก็ต 4) ประเภทสำนักงานเทศบาลตำบล 1 แห่ง ได้แก่ สำนักงานเทศบาลตำบลแสนสุข จังหวัดชลบุรี และ 5) ประเภทองค์การบริหารส่วนตำบล 2 แห่ง ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยกะปิ จังหวัดชลบุรี และองค์การบริหารส่วนตำบลสวนหม่อน จังหวัดขอนแก่น

2. ภาพรวมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นดังนี้

2.1 องค์การบริหารส่วนจังหวัด ใช้สื่อที่แสดงถึงความโปร่งใส โดยการเปิดรับข่าวสารสองทางระหว่างองค์กรกับประชาชนมากที่สุดเป็นอันดับแรกคือ กระจายเสียงตามสายที่จัดตั้งหรือมีอยู่ในชุมชน กิจกรรมส่วนใหญ่ที่ประชาชนได้มีส่วนร่วมกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดมากที่สุดประมาณ 1-3 เรื่องต่อปีคือ การรับฟังข้อมูลข่าวสารจากองค์กร ความเชื่อถือไว้วางใจมากที่สุดคือ ความรู้ของเจ้าหน้าที่หรือพนักงานในองค์กร และมีความพึงพอใจมากที่สุดคือ การให้บริการอนามัยและสาธารณสุขกับประชาชน สำหรับปัจจัยสำคัญที่สุดที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของประชาชนคือ ความรวดเร็วในการแก้ปัญหาในกรณีฉุกเฉินขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ($R^2 = 0.4670, \alpha = .05$)

2.2 สำนักงานเทศบาลนคร ใช้สื่อที่แสดงถึงความโปร่งใส โดยการเปิดรับข่าวสารสองทางระหว่างเทศบาลนครกับประชาชนมากที่สุดเป็นอันดับแรกคือ กระจายเสียงตามสายที่จัดตั้งหรือมีอยู่ในชุมชน กิจกรรมส่วนใหญ่ที่ประชาชนได้มีส่วนร่วมกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดมากที่สุดประมาณ 1-3 เรื่องต่อปีคือ การรับฟังข้อมูลข่าวสารจากองค์กร ความเชื่อถือไว้วางใจมากที่สุดคือ ความรู้ของผู้บริหาร และมีความพึงพอใจมากที่สุดคือ ความสะอาดของชุมชน/การกำจัดขยะมูลฝอยหรือสิ่งปฏิกูล สำหรับปัจจัยสำคัญที่สุดที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของประชาชนคือ ความรวดเร็วในการแก้ปัญหาในกรณีฉุกเฉินของสำนักงานเทศบาลนคร ($R^2 = 0.4790, \alpha = .05$)

2.3 สำนักงานเทศบาลเมือง ใช้สื่อที่แสดงถึงความโปร่งใส โดยการเปิดรับข่าวสารสองทางระหว่างเทศบาลเมืองกับประชาชนมากที่สุดเป็นอันดับแรกคือ กระจายเสียงตามสายที่จัดตั้งหรือมีอยู่ในชุมชน กิจกรรมส่วนใหญ่ที่ประชาชนได้มีส่วนร่วมกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดมากที่สุดประมาณ 1-3 เรื่องต่อปีคือ การรับฟังข้อมูลข่าวสารจากองค์กร ความเชื่อถือไว้วางใจมากที่สุดคือ ความเอาใจใส่ดูแลงานที่รับผิดชอบในชุมชนอย่างสม่ำเสมอของ

ผู้บริหาร และมีความพึงพอใจมากที่สุดคือ แสงสว่างบนถนน/ที่สาธารณะ สำหรับปัจจัยสำคัญที่สุดที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของประชาชนคือ ความรวดเร็วในการแก้ปัญหาในกรณีฉุกเฉินของสำนักงานเทศบาลเมือง ($R^2 = 0.3990, \alpha = .05$)

2.4 สำนักงานเทศบาลตำบล ใช้สื่อที่แสดงถึงความโปร่งใส โดยการเปิดรับข่าวสารสองทางระหว่างเทศบาลตำบลกับประชาชนมากที่สุดเป็นอันดับแรกคือ กระจายเสียงตามสายที่จัดตั้งหรือมีอยู่ในชุมชน กิจกรรมส่วนใหญ่ที่ประชาชนได้มีส่วนร่วมกับการบริหารส่วนจังหวัดมากที่สุดประมาณ 1-3 เรื่องต่อปีคือ การรับฟังข้อมูลข่าวสารจากองค์การ ความเชื่อถือไว้วางใจมากที่สุดคือ ความเอาใจใส่ดูแลงานที่รับผิดชอบในชุมชนอย่างสม่ำเสมอของผู้บริหาร และมีความพึงพอใจมากที่สุดคือ ความสะอาดของชุมชน/การกำจัดขยะมูลฝอยหรือสิ่งปฏิกูล สำหรับปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของประชาชนคือ การให้ประชาชนมีส่วนร่วมทำกิจกรรมกับสำนักงานเทศบาลตำบล ($R^2 = 0.3890, \alpha = .05$)

2.5 องค์การบริหารส่วนตำบล ใช้สื่อที่แสดงถึงความโปร่งใสโดยการเปิดรับข่าวสารสองทางระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลกับประชาชนมากที่สุดเป็นอันดับแรกคือ กระจายเสียงตามสายที่จัดตั้งหรือมีอยู่ในชุมชน กิจกรรมส่วนใหญ่ที่ประชาชนได้มีส่วนร่วมกับการบริหารส่วนจังหวัดมากที่สุดประมาณ 1-3 เรื่องต่อปีคือ การรับฟังข้อมูลข่าวสารจากองค์การ ความเชื่อถือไว้วางใจมากที่สุดคือ ความเอาใจใส่ดูแลงานที่รับผิดชอบในชุมชนอย่างสม่ำเสมอของผู้บริหารและมีความพึงพอใจมากที่สุดคือ การให้บริการอนามัยและสาธารณสุขกับประชาชนและรองลงมาคือ ความสะอาดของชุมชน/การกำจัดขยะมูลฝอยหรือสิ่งปฏิกูล สำหรับปัจจัยสำคัญที่สุดที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของประชาชนคือ ความรวดเร็วในการแก้ปัญหาในกรณีฉุกเฉินขององค์การบริหารส่วนตำบล ($R^2 = 0.2990, \alpha = .05$)

3. ความเชื่อถือไว้วางใจของประชาชนต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกือบทุกประเภทจะได้รับผลทั้งทางตรง (Direct Effect) และทางอ้อม (Indirect Effect) มาจากความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การมีส่วนร่วมของประชาชน และความโปร่งใสขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น